

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО

Врз основа на член 54 став (5) од Законот за семенски и саден материјал за земјоделски растенија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 39/06, 89/08, 171/10, 53/11, 69/13, 187/13, 43/14, 129/15, 39/16, 71/16 и 83/18), министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, донесе

ПРАВИЛНИК ЗА КОЛИЧИНИТЕ, НАЧИНОТ НА ЧУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА РЕФЕРЕНТЕН ПРИМЕРОК, НАЧИНОТ НА РАБОТА НА ГЕН БАНКАТА, КАКО И ВИСИНАТА НА НАДОМЕСТОКОТ СПОРЕД СПЕЦИФИЧНИТЕ УСЛОВИ НА ЧУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА РЕФЕРЕНТЕН ПРИМЕРОК ОД ОДДЕЛНИ ВИДОВИ ЗЕМЈОДЕЛСКИ РАСТЕНИЈА

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат количините, начинот на чување и одржување на референтен примерок, начинот на работа на ген банката, како и висината на надоместокот според специфичните услови на чување и одржување на референтен примерок од одделни видови земјоделски растенија.

Член 2

- (1) Референтен примерок од сорта и автохтона сорта на семенски и саден материјал запишани во националната сортна листа се чува и одржува во ген банка.
- (2) Количините за чување на референтен примерок се различни во зависност од видот на семенскиот и саден материјал од земјоделските растенија кои се дадени во Прилог 1, кој е составен дел на овој правилник.

Член 3

- (1) По запишување на сортата во националната сортна листа од страна на Управата за семе и саден материјал (во понатамошниот текст: Управата) референтниот примерок се доставува за чување во ген банка.
- (2) Референтен примерок од семенски материјал по приемот во ген банка се означува со бројот под кој е заведена сортата во националната сортна листа и соодветен евидентен број кој го издава ген банката.
- (3) На референтниот примерок од семенски материјал му се испитува почетната влага и 'ртливост, се пакува во соодветна амбалажа, а на надворешната страна на амбалажата се става етикета или со водоотпорен маркер се означуваат броевите од став (2) на овој член.
- (4) Доколку се забележи механичко оштетување на амбалажата, референтниот примерок веднаш треба да се препакува и да се запишат истите податоци кои биле на претходната етикета или амбалажа.
- (5) Во случај да се забележат надворешни промени на референтниот примерок, ген банката треба веднаш да ја извести Управата за настанатата состојба.

- (6) Ген банката треба секоја втора година од денот на приемот, да врши анализа на квалитетните својства на референтниот примерок.
- (7) Во случај кога отпочнува да опаѓа животоспособноста на референтниот примерок (помала 'ртливост од 70%) или количините се намалени на половина од пропишаните во Прилог 1 од овој правилник, ген банката треба да ја извести Управата заради обезбедување на нов примерок од снабдувачот.
- (8) Одржувањето на референтниот примерок преку обнова на семето треба да се врши секоја петта година од денот на приемот, а во зависност од видот на земјоделските растенија може и почесто.
- (9) Референтниот примерок од саден материјал по приемот во ген банката се означува со бројот под кој е заведена сортата во националната сортна листа и соодветен евидентен број кој го издава ген банката.
- (10) Референтниот примерок од саден материјал треба да се одржува секоја година преку резидба, обработка, наводнување, заштита од штетни организми, ѓубрење и други агротехнички мерки.
- (11) Референтниот примерок од саден материјал се чува на поле на соодветна земјоделска површина со катастарски број и шема на поставеноста на растенијата, како и број на податоци од одделни видови.
- (12) Доколку се забележи оштетување на референтниот примерок од садниот материјал, ген банката треба да ја утврди причината за настанатата состојба и веднаш да ја извести Управата.
- (13) Ген банката треба да го чува и одржува референтниот примерок од семенски и саден материјал во периодот додека сортата е запишана во националната сортна листа.

Член 4

- (1) Референтен примерок од семенски материјал се чува во соодветни технички уреди на температура од +4° C и влажност на воздухот во граници од 10 - 30%.
- (2) Техничките уреди се сместени во просторија изградена од цврст градежен материјал со обезбедено природно или вештачко осветлување, лесно да се чисти, одржува и дезинфицира.
- (3) Температурата и влажноста во техничките уреди во кои се чуваат референтните примероци од семенски материјал, треба да се евидентираат еднаш на секои два дена на контролен лист од страна на стручно лице.
- (4) Референтен примерок од саден материјал се чува на соодветно земјоделско земјиште при адекватни климатски услови кои се евидентираат два пати месечно на контролен лист од страна на стручно лице.

Член 5

- (1) Ген банката работи согласно Стандардите за ген банки за растителни генетски ресурси за храна и земјоделство пропишани од Светската организација за храна и земјоделство (ФАО).
- (2) Ген банката до Управата доставува Извештај за активности, трошоци за чување и одржување на референтните примероци (во понатамошниот текст: извештај), најдоцна до 31 март за тековната година.

(3) Ген банката по претходно одобрение од Управата може да отстапи одредено количество на референтен примерок на научни установи како примерок за постконтролни испитувања на сорта или како стандардна сорта за изведување на DUS - тест (различност, еднообразност и стабилност) или VCU – тест (производна и употребна вредност).

Член 6

(1) Висината на надоместокот според специфичните услови на чување и одржување на референтен примерок од одделни видови земјоделски растенија е дадена во Прилог 2, кој е составен дел на овој правилник.

(2) Надоместокот од став (1) на овој член се исплаќа врз основа на доставениот извештај од член 5 став (2) на овој правилник.

Член 7

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за количините, условите и начинот на чување на референтните примероци од видови и сорти на земјоделски растенија како и начинот на работа на Ген банка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 144/11 и 151/13).

Член 8

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Бр. 109-103/1
6 март 2020 година
Скопје

Министер за земјоделство,
шумарство и водостопанство,
Трајан Димковски, с.р.

Прилог 1

Количини за чување на референтен примерок

Реден број	Земјоделски растенија	Количина
1.	Житни растенија	5 кг.
2.	Ситно зрнести градинарски растенија	100 гр.
3.	Крупно зрнести градинарски растенија	3 кг.
4.	Трестести фуражни растенија	300 гр.
5.	Ситни фуражни растенија	1 кг.
6.	Крупни фуражни растенија	2 кг.
7.	Ситни маслодајни и влакнодајни растенија	500 гр.
8.	Крупни маслодајни и влакнодајни растенија	3 кг.
9.	Лековити, зачински и ароматични растенија	100 гр.
10.	Репа	1 кг.
11.	Компир	3 кг.
12.	Тутун – ориенталски и полуориенталски	10 гр.
13.	Тутун – крупнолистен	5 гр.
14.	Овощни растенија	3 примерока
15.	Винова лоза	10 примерока

Прилог 2

Висина на надоместокот според специфичните услови на чување и одржување на референтен примерок од одделни видови земјоделски растенија

Реден број	Вид на референтен примерок	Активности за чување и одржување на референтен примерок	Годишен надоместок за чување и одржување на референтен примерок
1.	Референтен примерок од семенски материјал	- Чување на семенски материјал - Испитување на ѓртливост на семенски материјал - Одржување на семенски материјал	1.500 денари по сорта 900 денари по сорта 3.100 денари по сорта
2.	Референтен примерок од саден материјал	- Резидба, обработка, наводнување, заштита од штетни организми, губрење и други агротехнички мерки	3.000 денари по сорта